

25

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΛΥΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. 137/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Θεωρήτ. 1969 - Μαΐου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Κουβέλια...
(παλαιότερον ὄνομα: Βασιλικόν...), Ἐπαρχίας Μαυτινείας,
Νομοῦ Ἀρκαδίας.
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Χαχασάκης
Γεωργίος..... ἐπάγγελμα Διδάσκαλος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κουβέλια - Μαυτινεία, Ἀρκαδία
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 1 ἔτος.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Εὐαγγελος Κυριαγόπουλος.

.....
ἡλικία... 55 γραμματικαὶ γνώσεις Δημοτικῆς
..... τόπος καταγωγῆς Κουβέλια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ 63 ΕΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; 1) Διὰ σποράν - Ἐρμιόνα - καὶ γύρω
τῷ χωρίῳ. 2) Διὰ βοσκὴν Γκουφάρις - Ποταμὶς μετὰ τὴν Λάμια
Ὑπῆρχον αὗται χωριστοὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; 2 νημέρια ἐπὶ 10 κατὰ χρονικὰ διαστήματα.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. Εἰς φυσικὰ
πρόσωπα ἀνήκον αἱ τοποθεσίαι.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Διὰ τὰς θυγατέρας τὴν διανεμει πρὶν τὸν γάμον
διὰ τὴν ἄρρεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν, καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ ἀμφοτέρω
Τῶν ἔργων.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... καλὴν ἀσχολοῦνται καὶ μετὰ γεωργίαν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ παῖους ὄρους ὡς άτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ἐργάζοντο
χωρικοὶ καὶ ἐργάζονται μετὰ ἡμερομίσθιον.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) μισακάτορες Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ἐν συνδιαιτῇ
τῶν χωρικῶν.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ἐν εἴδει

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ἐν κληρονομίᾳ διαδοχικῶς καὶ ἐποχικῶς ἔβαν ἐν ὅλοις καὶ ἔβαν μεμυῖα (ἄνδρες καὶ γυναῖκες) ὡς εἴδος ἡμερομίσθιον.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ὅχι. ἐκ τῶν πλησέων.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαγαν δι' ἀνεύρεσιν, ἐργασίας ; ἐπὶ τὴν ἐργασίαν, ἐκ τῆς Μεσογείας διὰ καλλιέργειαν σταφίδος καὶ σύκων.....

β) Ἐπήγαγιν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. Ναὶ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυτογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ἐπὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν κληρονομίαν.....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;...

1. Σελιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων)

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 2. ἔγινε χρῆσις ἀπὸ 1950

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 3. πρὶν 15. 8. 1955 ἀπὸ 1955

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; 4. ἐν ἐνὸς διφτέρο, ἢ κτήματα ὅπου αὐτὰ

οἱ διδμορφοὶ κατεσκεύαζον (κωμμορφοὶ ἐν Ἀθῶναι ἀπὸ Βλαχουεραβία, Σιμορτείνου, Τρίνη

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χυρολαβή	4. ὀνίον	7.	10. γάντζος-κλειδί
2. Κοντοῦρι	5. ἑλάνη	8.	
3. Σπάρδα	6.	9. Σπαράφι	

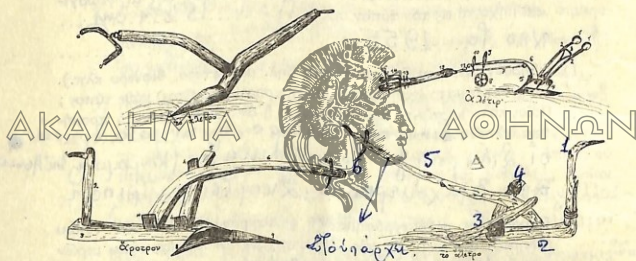

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1964
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἐν ὁρῶντι ἔχρησι

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....^{ὄχι}
 5) Μηχανή ἄλωνισμού ..^{ἀπὸ τοῦ 1960}.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ..^{οἱ χωρικοὶ ἐν γένει ἀπὸ Νικόλαου Γκιόνηρα ἐν Κουβελίῳ, Τηέονρα, Γιάλινη ἐν Κουβελίῳ, Αἰβώνη Κυριαγιάδου.}

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χερσλαβή-ῶρα	6. Κλειδί	11.
2. Κούρρι	7.	12.
3. Ἰέρο	8.	13.
4. Σηάθ	9.	14.
5. Σταβάρι	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆπποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ χρεωκοποῦσιν ὑνί... εἶναι... τὸ ἀρότριον
1. τῶν ἐκόνων παραμάτω ἀρχὴ ἐν τῷ...
... μόνον.

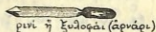

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Τὸ σχῆμα τῆς
εἶναι... καμηνῶν (δηλ. τὸ σχῆμα τῶν καμηνῶν χαλκῶν)
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

ἀρχὴ καὶ ἐν ἔλκῳ καὶ ἐν βιδίῳ. Ἀπὸ
ἐν τῷ ἔλκῳ τῶν ἐλκῶν χρεωκοποῦσιν ἐν τῷ
... βιδίῳ.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
ἀρνάρι, βιδιάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι
καὶ βιδιάρνι.

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ἡμεκισμένηται. ὄλα. τὰ ζῶα. ἐὰν ἀναφύρωται.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ὅννη. ὅννο.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; εἶναι ἀναρροῦνται. ὁ ζυγός.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

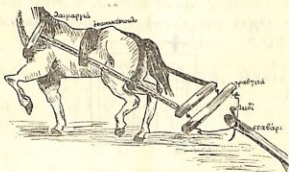
ἡμεκισμένηται ὁ ζυγός τῶν σχημάτων 1 καὶ 2. ἐξαρτήματα. ὀνομάζονται. ὅννη. ὅννο. ἀναφύρωται. ὄλα. τὰ ζῶα. ἐὰν ἀναφύρωται.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ὅννη. ἀναφύρωται. τῶν σχημάτων 1.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδέγεται δὲ, εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ὀνομάζεται. Κουλλούρι.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ὅταν ὑπάρχει ἑλληψίς ὀνῆρον.
- Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ὅταν ὀνῆρον.
- ὅτι. ὅταν. μὲν. τῶν. ζῶων. εἶναι. τῶν. ζῶων.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας ὑπάρχοντι, διὰ τοῦ ὁποῦ ἡ ἀροτρίασις γίνεται. ἄνδρα εἶπε γυναῖκα καὶ οἱ δύο εἶναι συνθήκη εἰς τὸν τόπον μας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Τοποθετοῦνται οἱ βοοὶ ἐν τῷ ἄροτρῳ καὶ οἱ δύο εἶναι συνθήκη εἰς τὸν τόπον μας.

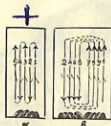
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Τοποθετοῦνται οἱ βοοὶ ἐν τῷ ἄροτρῳ καὶ οἱ δύο εἶναι συνθήκη εἰς τὸν τόπον μας.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Με σχοινί. πάλιν εἶναι δεθῇ τὰ κέρατα, γὰρ τὸ ζῶον εἶναι, ὅπως, ὅπως καὶ τὰ ἀλλὰ τῶν καπιτρίων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Γίνεται δηλ. ἐπὶ τοῦ σχεδιαγράμματος α. με αὐλακὰς κατ'εὐθείαν γραμμὴν.

- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορές, ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); γίνεται ἐν σπορίαις.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιὰν; καλλιὰ με αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Μόνον με ἄροτρον. (ἐν ταύρηνᾳ καὶ κύρῃ. Χρηθεὶ τοσοῦτον ἐκ σκαπάνης).

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. καθέτως ἐν ταύρηνᾳ καὶ πλαγίως ἐν ταύρηνᾳ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τράπων τούτων ἢ ἄλλων. ὁ γ. ἀναγίνομαι. ὁ π. προχέμεται

ἡ ὤ. ῥυθμίζω

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά; π.χ. καλλομεργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ἵνουνται ὁ νο. ἕνα το

ῥδινὸν ὥρο, καὶ ἕνα ἀρχῆς ἀνέξω. τὸ πρῶτο ὀργωμα - τὸ δεύτερο διβόλισμα -

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τρία ὀργώματα. 1) τὸν Μάρτιο διβόλισμα. 2) τὸν Φεβρουάριο το ὀργωμα. 3) τὸν Ἰούλιο Μάρτιο το φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἀπὸ μίνον καθόλου ἀσπαρτὸν ἵππων. Μόνη τὰ χειμῶν χιμῶνα μίνον ἕνα χρόνο.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ καθὲ εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; κριθὰρι, σιτὰρι. ἕνα το ῥδινὸν ὥρο, τὰ ἡμέτερα 2-3 ὀργώματα Φεβρουάριο - Μάρτιο - Ἀπρίλιος.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; το σιτάρι. ἡ...

ἡ ὤ. ῥυθμίζω, ἡ βαμκνῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν διασκορπίζονται ὁ σπόρος. ἡ ὤ. ῥυθμίζω.

β) Με ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *καθαρίζεται μὲν...*

*σημειοῦνται ἐν τῇ ράβδῳ ἡ ὁδοὶ τῶν βοσκῶν
τῶν ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ βουκέντρῳ.*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *τὴν τῶν βάρνιχα-διβόλιχα...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

διαγράψαι καὶ τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ξυνάρι.
 ὁ δὲ τὸν ἐχέματος παραγράψαι τὸ ξυνάρι
 ἵνα εἶναι σωστός μόνο τὸ πλάτος.

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὀργῶμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 ἕνας βοηθὸς μετὰ τὸ ξυνάρι ἐπάγει τοὺς ὀργῶν
 πὺν βρῆξιν τὸ ἄροτρο - ὁ δὲ τὴν ὀργῶν (ξυνιαρᾶς)

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.
 ἐκαλλιεργοῦντο καὶ καλλιεργοῦνται τὰ πᾶσι
 ποταμὶνα χωράφια ὀργῶν - ὀργῶν - ὀργῶν - ὀργῶν
 ὀργῶν ὀργῶν πᾶσι καὶ ὀργῶν.

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
 καλλιεργοῦνται τὰ
 ζερνὰ χωράφια αὐτὰ πὺν ὀργῶν καὶ ὀργῶν.

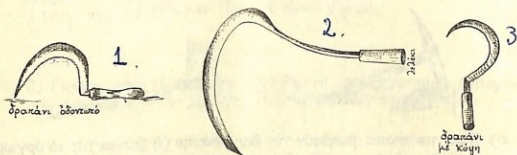
9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρηγοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.
 ἡ γῆ ὀργῶν καὶ ὀργῶν καὶ ὀργῶν καὶ ὀργῶν
 ὀργῶν καὶ ὀργῶν καὶ ὀργῶν καὶ ὀργῶν.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μὲ δρεπάνι δὲν*
τὸ ἐν ἑαυτῷ 1. τὸ παρακάτω ψινοῦν δὲν
ὁδοῦν τοῦ.

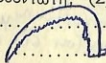
Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *δὲν νῆαρχη*
ἐν τῷ ἑαυτῷ 2. τὸ παρακάτω ψινοῦν δὲν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τραφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μὲ δρεπάνι*
τοῦ ἐν ἑαυτῷ καὶ σίκα μὲ κόψη.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ἵνα*
τοῦ ἐν ἑαυτῷ.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ἵνα*
ἵνα.

- 5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) οἱ ἀιδμωροὶ. Πρόλιπον ἐκὼ χρησιμοποιοῦν καὶ τὴν ὑπερβολήν.
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ. Φαίνεται μὲν καὶ χεῖρα γίνεται ὁ θεριστὸς ἐκ τῶν ἀνδρῶν.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

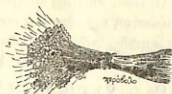
- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ αἶτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. τὸ ὕψος τῶν 30 ποδῶν περίπου καὶ τὴν ἐξέτασιν.

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἤλεγαν.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ τὰ ἀποθέτουν ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τὰ χερόβολα.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρός) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. Περιγράψατε λεπτομερῶς. Πολλὰ καὶ 3-4 κεφαλαὶ καὶ κεφαλὴ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται ἐν μία κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *ἤρχονται διμαλῖαι*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

*Θερίζον ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζί. Δὲν ὀνόμαζαν
ἐπαγγελματίαι θερισταί ἀλλ' οἱ τοὶ οὗτοι θερίζον
εἶναι τυττοῖοι.*

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὴ ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *ἡμείβοντο μὲ μεροκά-
ματο. Ἡ ἀμοιβή ἦτο εἰς χρῆμα, καὶ μετὰ
φαγητῶν.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (ὁδλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέσση των) ; *Δὲν ἔφεραν*

*τινὸτε ἐν τῇς χεῖρας πιν. οὐκ εἰς τὴν μέσσην
ἐβασσαν τινεῖς.*

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; *Δίδεται μεγάλη Προσοχή ἐς πρὸς τὴν ἡμέραν Ἀρχίσων ἐν Δευτέρα ἢ Πέμπτη.*

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Τραγουδοῦν διαφορά τοῦ καὶ τραγούδια αὐτὰ πρὸς Μολύβω Γιαννέρος.*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμικόν.

Δὲν ὑπάρχει ἐθιμικὸν ὅσον τοιοῦτος. Θερίζονται τὰ χωράφια εἰς 2 μίχρη, 1 μίχρος, 2 μίχρες, 3 μίχρες, 4 μίχρες, 5 μίχρες, 6 μίχρες, 7 μίχρες, 8 μίχρες, 9 μίχρες, 10 μίχρες, 11 μίχρες, 12 μίχρες, 13 μίχρες, 14 μίχρες, 15 μίχρες, 16 μίχρες, 17 μίχρες, 18 μίχρες, 19 μίχρες, 20 μίχρες, 21 μίχρες, 22 μίχρες, 23 μίχρες, 24 μίχρες, 25 μίχρες, 26 μίχρες, 27 μίχρες, 28 μίχρες, 29 μίχρες, 30 μίχρες, 31 μίχρες, 32 μίχρες, 33 μίχρες, 34 μίχρες, 35 μίχρες, 36 μίχρες, 37 μίχρες, 38 μίχρες, 39 μίχρες, 40 μίχρες, 41 μίχρες, 42 μίχρες, 43 μίχρες, 44 μίχρες, 45 μίχρες, 46 μίχρες, 47 μίχρες, 48 μίχρες, 49 μίχρες, 50 μίχρες, 51 μίχρες, 52 μίχρες, 53 μίχρες, 54 μίχρες, 55 μίχρες, 56 μίχρες, 57 μίχρες, 58 μίχρες, 59 μίχρες, 60 μίχρες, 61 μίχρες, 62 μίχρες, 63 μίχρες, 64 μίχρες, 65 μίχρες, 66 μίχρες, 67 μίχρες, 68 μίχρες, 69 μίχρες, 70 μίχρες, 71 μίχρες, 72 μίχρες, 73 μίχρες, 74 μίχρες, 75 μίχρες, 76 μίχρες, 77 μίχρες, 78 μίχρες, 79 μίχρες, 80 μίχρες, 81 μίχρες, 82 μίχρες, 83 μίχρες, 84 μίχρες, 85 μίχρες, 86 μίχρες, 87 μίχρες, 88 μίχρες, 89 μίχρες, 90 μίχρες, 91 μίχρες, 92 μίχρες, 93 μίχρες, 94 μίχρες, 95 μίχρες, 96 μίχρες, 97 μίχρες, 98 μίχρες, 99 μίχρες, 100 μίχρες.

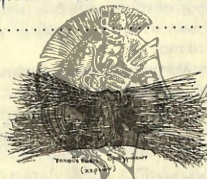
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Ἀμέσως ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτῇ κατὰ τὰ ἐσπέρα.*

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἄνθρωπος ποὺ δένει... τὰ δεμάτια... μετὰ φέρε...
καὶ τὰ χυρόβραχιά... καὶ τὰ...
δένει μὲ τὸ ἴδιο... τὸ βιζάρι... ἢ κριθάρι...
τὰ μαγνύτρα καὶ μαγνύτρα... τὰ δένει...
5-6 φορές καὶ μετὰ ἐξοφαγεῖ...
τὰ δεμάτια...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

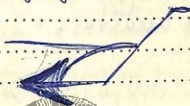
Συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ...
θερισμένου ἀγροῦ... δεμάτια... ἐνα γορτίο...
ἐν τῷ πεδυνῷ... πλαχιαῖα...
.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἔτος 1900.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Γίνεται γινέται
Φεβρουάριο-Μάρτιο καὶ καὶ τὸν Ἀπρίλιο.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή έξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Η εξαγωγή γίνεται με ἄροτρα
βιδιερών.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον). Ἐὰν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἐπειτα ἡ
κρπῆ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Καὶ με ξηρὰ χόρτα.
Τὸ κορμὸν τὴν ἀνοιξὶν τὸ ἀφίνοτε νὰ τραβῇ
Μία εβδομάδα τὸ κάνουμε μπάλλες τρεράμεν
ἐν βύρμα δεινὲν καὶ τὸ μεταφέρτε
ἐν δούλῳ ὅσον καὶ φτιάχεται καὶ τὸν χειμῶνα.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Τὸν ἤρουν με δρέπανι καὶ με κοίλα.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

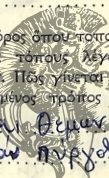
- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας ~~Φερώνων~~ 40 μέτρ. τὸ κορὸ
 και κατόπιν τὸ δύναν πρὶ ἐνρμαλα-
 εἰ ἀερίαια -

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

ἐν κτηνὶ φέρωντο εἰς ἀλὼνια καὶ βχε
 ὁ καδῖνας, σ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

ὀνομάζεται θεμωνιά. τοσοδὶ ἐνὶ τῷ
 κτηνὶ καὶ ὁ πύργος.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ~~Βιβαιε~~ ἀνεκαθῆν.

Ὁ χωρισμὸς τῶν καρπῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα
 γίνοντο ἐν τῷ ἐλῶνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Πλησίον τῶν χωρίων ἀναρχῶν ὅλα
 τὰ ἀλὼνια καὶ ἐντὸς τῶν χωρίων
 ἀναρχῶν ἀρμεῖα.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Σχεδόν*

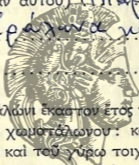
*ὁ καθένας ἔχει τὸ δικό του. ἔκαστος δὲ ἔχει μερικὴν
π.ν. ἢ καὶ κοινὴν ἀλώνι, ἀλώνια π.ν. ἢ ἓν
καὶ ὅταν ἐργάζονται ἀλλήλους*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχίζει
τὸν Ἰούλιο καὶ τερματίζει τὸν Ἀπριλίον...*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Ἰπάρχων καὶ χωματά-
λωνο καὶ πετράλωνο καὶ τὰ δύο εἶδη.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΤΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν,
καὶ ἀχύρων). *ὁ χωματάλωνο καθαρίζεται καὶ*

ἐργάζονται ἐπ' αὐτοῦ με κόπρον βοῶν (βουνιᾶ χροῦν)

καὶ ἐργάζονται ἐναεῖς π.ν. καὶ ἐπὶ τὸ δάπεδο τὸ

πετράλωνο μόνο ἰσοκυβερτεῖται...

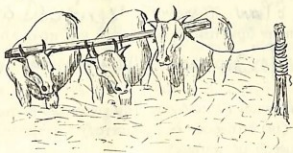
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ὁχι... ἄλλα...*

*ὅταν τὰ πλάτα ἔναι ἑτοιμα... ἀρχίζουν
τὸν ἀλωνισμόν.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Γύρω γύρω... ἐπὶ ἄλωνα... μὲ ἀποδεύει ἐνδὲς.
 μέτρον ἀπὸ τοῦ ἐνύλων... πρὸς καὶ ἕξω -
 τὰ ἀλῶμα γίνονται μὲ κα χέρια.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῖσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

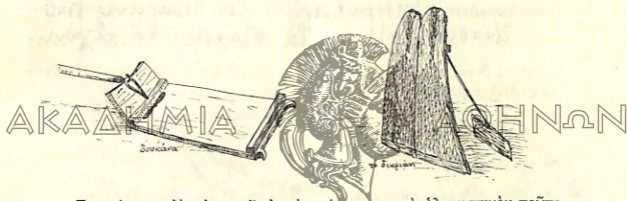
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ξύλινος στύλος ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερός,
 στρούλουργας, δουκάκη, βουκάκη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ὁπλ.

ἀκριβῶς. ἔνδεξις γύρω καὶ ἑξέως -

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Γίνονται ὡς
 ... ἀναγράφονται ἀνατρεφόμενοι κατὰ τὸν πρῶτον.
 ... ἴσθιον μὲν ἄλλανόστονον καὶ θυμὸν.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ...
 Γίνονται μόνον διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ἀρχίζει...

ἀπὸ τῆς 10ης πρωινῆς καὶ ἐκτείνει τὴν
 ἄνω μερὶς τῆς ἀροιστικῆς τῆς ἀροιστικῆς
 σηκῶν ἐπὶ τὸ δασὺ μὲν ἐπὶ
 τῆς ἐπὶ...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖται τὸ δουκράνι καὶ
 ἀναποδογυρίζου τὰ δάχτυλα εἰς ἄκρον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

ἔπειτα οἱ γεωργοὶ τὸ
 δουκράνι ρίπτει ἐπὶ τὸ κέντρον καὶ διαγράφει
 τὰ πρὸς τὸν ἀνδρὸν δάχτυλα...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)...

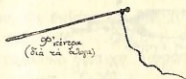
ἰσχύει καμιντὶ περὶ μῆκος 70 πόδας...

70 πόδας

22 —

δέρμα - γουρίδα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἤρχεται εὐρώβης... γίνονται... 4-5 εὐρώβης... κατὰ τὴν ἐξέλιξιν...*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ἤρχεται ἡ μάλαμα -

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰς τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπανάδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνισταί), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν *ἤρχεται ὁ ἴδιος ὁ γεωργός, ἀπὸ τὸν ζῶον... τὰ ζῶα... ἄλλων γεωργῶν, οὗτων ἐπικινῶν... δίνου καὶ αὐτῶν τὰ ζῶα τὸν ἑστὸν ἄλλο.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

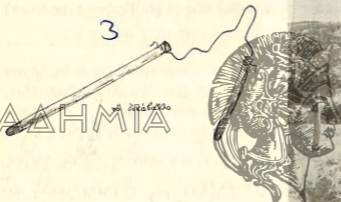
ἤρχεται... κοπάνισμα... μετὰ χονδρὸν ξύλον... τὸ ξύλον... ἤρχεται... κοπάνισμα... ἐπὶ τὸν ἑστὸν... ἐκ τῆς... 3....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *ἤρχεται*

«Διπλό» μῆκος 1,50 πᾶχος 6-8 πόντοι... ἤρχεται... Κονμαρίδα

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Τὴν αὐτὴν... εἰς αὐλήν...*

Aid... φακῶν... ρεβιθῶν... καλαμῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *ἔχινετο ἀπὸ τῶν οἰκογενειῶν καὶ
ὑπὸ συγγενῶν ἡλλὰ ἀπόκωστα... μὴ ἀφειρή...
δὲν ἀνέρχοντο... ἀλλὰ βασιτεία... τοῦ πλοῦτος...
ἐλθόντων τοῦ κυρίου...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Πῶς γίνονται ἀλωναί λίνισμα 3-4 εἰρήνη, τὴν
ἡμέραν τοῦ κοπᾶντος λίνισμα μόνον διὰ
τὴν ἀποχωρισμὸν τῶν κάρων

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπᾶνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπᾶνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

λίνισμα... λειῶμα... τοῦ εργα-
λίου... δικριάνι... δικιργιάνι...
... 2... 3...
... 2... 3...
... 2... 3...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ὁ βωρὸς ἔχει
βλήτρα ἀλχομεδῆ. Δέν. δὲ ἀρχεῖ... καὶ ἕνα
ἔθιμον.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο ; φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.)

τὸ ἀνέμισμα γίνεται
μὲ φτυάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ; ἄνδρας, γυναῖκα ; εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὁ βωρὸς δὲ Γεωργὸς καὶ φοροὶ καὶ γυναῖκα

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

τὰ χονδρὰ τεμάχια λήχνονται κ. κότυλλοις.
τὰ κόντυλα καὶ κόμπια μέχρις οὗτο δαλνιστοῦ
καὶ βαναλιχίτης. Δεύτερον ἀλώνισμα δὲν
γίνεται ποτέ.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

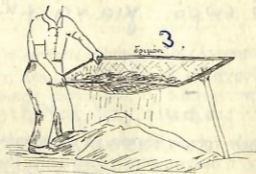
Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο γίνεσθαι —

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; γίνεσθαι
μέτ' τὸ κόσκινο μετ' χονδρὰ ξένων πλὴν ἀρίστων
καὶ πλεονάζοντος τοῦ καρποῦ μόνον.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

2 ΑΘΗΝΩΝ

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Ἀποχωρισμός.....

χίνεται... μέτριμον... βιδρίνιο, ἀπὸ ἄνδρα
καὶ χυναῖου, ἐξ ὀχάρα ἐν εἰναι δυν...
τῇ ἀνωτέρῳ εἰκονί... ἀριθ... 2.....

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ πρρσκύννησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Ὃταν εἰσμαιοῦν ὁ καρπὸς

χίνεται σωρός, σωρεύεται μέτῳ φτυαρι, χαρά-
σσεται σταυρός, ἀπὸς πολλοῦ φορῶν ἐν τῇ κορυφῇ
ἐξ ἐπὶ σωρόν τοῦ ἐργαλείου ἐν λιχνίσματος.
ἴσῳ ἄλλο δὲ γίνεται.....

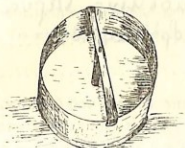
- 8) Ἄλλα ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῆτος, κριθῇ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἰχνομεν... ἐνα... κεφαλι ἐν ὀρό

παύω ἐπὶ σωρό... για νὰ μὴν τὸ παύω
βουν.....

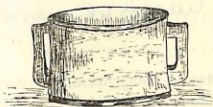
- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθῶν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εικόνας).

δεκατετάρτη... και... έσομεν... 10%... ημερίτης...
... έσομεν... με... έξοχισμα...

μυσοκόλλη

κούπελος

2) Ποία άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ άλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, **Ναί**
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, **Ναί**
γ) τὸ γυφτιάτικο, **Ναί**
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ. **Ναί**

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) **ἐπὶ τῶν... καὶ... δοχεῖα... ἐπὶ**
καὶ... ἄλλο... με... ἐν... ἔχον...

3) Ποῦ ἀπτεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς)

**ἐν τῷ... οἰκίᾳ... με... ἐν...
... γιὰ... «καθόνει»... με... χωρίσματα...
... διὰ... καθαρή...**

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπτεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ άλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... ἐξ ἀναδ' ἡμιν ... ἐν τῷ τῷ.
 χωρίον - ἐξ ἡμιν ὑπαιθρον ὅχι ...

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; *Μετὰ
 τὸ ἀλώνισμα μὲν τὸ κόνινον περναῖς ψιχὲς
 καρπὸς καὶ μὲν ὁ χονδρὸς καρπὸς.*

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
*Κατασκευάζεται πλέγμα (στάχνη) πρὸ τοῦ θερισμοῦ
 καὶ τὸ κρεμᾶται ἐν τῷ τῷ θύρα ..*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Πλεκτὴ φάνη
 ὅπου ἐξ ἀπ' ὧν ἡ φάνη ἐξέτερος φυλάσσεται ..*

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*ἐν τῇ ἀρχῇ ... ἐξέτερος ... ἐν τῷ χωρίον καὶ
 ὁδοῖς καὶ ἀνάσσει φυτὴν ὅτι καψιμοῖ Ἰούδα
 τίνεσαι ..*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ζσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερήs)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ